

Alanyazında FATİH Projesi: “Öğretmenlerin Hizmetiçi Eğitimi” Bileşeniyle İlgili Bir İnceleme

(FATİH Projesi Öğretmen Hizmetiçi Eğitimi Bileşenine Yönelik Çalışmalardaki Görüşlerin İncelenmesi)

Fatma GÖLPEK SARI, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

e-Posta: fatmagolpek@gmail.com

Fırat KIZILTEPE, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

e-Posta: firatkiziltepe36@gmail.com

Gülhan DÖNMEZ, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

e-Posta: gulhan_donmez@hotmail.com

Süleyman Sadi SEFEROĞLU, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

e-Posta: sadi@hacettepe.edu.tr

Öz

Bu araştırmanın amacı, FATİH projesinin “Öğretmenlerin Hizmetiçi Eğitimi” alt bileşeni kapsamında yapılan çalışmaların sistematik bir şekilde incelenmesi, mevcut çalışmalarda belirlenmiş sorunların ve bu sorunlara yönelik çözüm getirmeyi hedefleyen önerilerin derlenmesidir. Araştırma tarama modeli olup, verilerin toplanması sürecinde betimsel tekniğe başvurulmuş, verilerin analizi sürecinde ise doküman analizinden yararlanılmıştır. Bu kapsamda FATİH Projesi temalı 110 çalışma incelenmiştir. Alanyazın incelendiğinde FATİH projesi hizmetiçi eğitimleriyle ilgili olarak; eğitimlerin yıl içine yayılmamış olması, eğitimler için ayrılan sürenin yetersiz olması, eğitimlerin kuramsal olması, uygulama fırsatının olmaması, eğitimlerin içeriğinin yetersiz olması ve öğretmenlerin hazır bulunuşluk düzeylerinin düşük olması gibi sorunların ön plana çıktığı tespit edilmiştir. İncelenen çalışmalarda FATİH projesi hizmetiçi eğitimlerine yönelik olarak; sunulan kurs sayısının ve süresinin artırılması, uzaktan eğitimin etkili bir biçimde kullanılması, kursları yürüten eğiticilerin yeterli düzeyde bilgi sahibi olmalarının sağlanması, uygulamalı içeriklerin artırılması, kursiyerlerin aktif olarak katılım sağlayabilecekleri etkinlik temelli eğitimlerin yaygınlaştırılması ve eğitimlerin sürekliliğinin sağlanması gibi öneriler sunulmuştur. Bu çalışma kapsamında, FATİH projesi hizmetiçi eğitimlerine yönelik ileride yapılacak çalışmalar için, uygun örneklem seçilerek anket uygulamaları ve görüşmeler yapılarak hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili güncel verilerin toplanması önerilebilir. Bu veriler hizmetiçi eğitim uygulamalarının planlanmasında da yol gösterici olabilir.

Anahtar Sözcükler: FATİH Projesi, hizmetiçi eğitim, eğitsel sorunlar, çözüm önerileri

Abstract

The aim of this research is to systematically analyze the work done within the context of the sub-component of the "Teacher's in-Service Training" of the FATİH project, compile the problems identified in the current studies and the suggestions presented at solving those problems. The research conducted is described as screening model. The descriptive technique was used in the data collection process. The document analysis was done in the data analysis process. Within this scope, 110 research studies published on FATİH Project were examined. These studies were found by using the keywords such as "FATİH Project" and "In-service Training" in Google Scholar. When reviewing the studies, it was found that the FATİH project has a number of different problems regarding in-service training activities provided. It has been determined that the training periods were not distributed over the years, the training provided was found to be inadequate in terms of time duration, the trainings were found to be very theoretical, the content of training was found to be insufficient, and level of readiness of teachers was found to be low. In the studies examined a number of suggestions for FATİH Project in-service training activities were provided including, increasing time duration and the number of courses offered, using distance education to make in-service training more effective, selecting the trainees who are expert in their fields, offering task-based activities, and ensuring the continuity of the trainings. For future studies which would examine FATİH project in-service training activities; collecting data on problems related to in-service training activities through interviews and survey questionnaires by choosing appropriate study samples could be suggested.

Keywords: FATİH Project, in-service training, educational problems, solutions to problems

Giriş

Bilgi ve iletişim teknolojilerinde değişimin hızının giderek arttığı günümüzde toplumdaki bilgi okuryazarı bireylerin sayısı ülkelerin gelişmişlik düzeylerinde bir ölçüt olarak değerlendirilmektedir. Bilgi okuryazarlığı, “ihtiyaç duyulan bilgiye karar vermek, bu bilgiyi bulmak, bulunan bilgiyi çeşitli ölçütlere göre değerlendirerek kullanmak ve başkalarına aktarabilmek” şeklinde tanımlanabilir (Akkoyunlu & Kurbanoglu, 2004). Bilgi toplumlarında, öğrencilere bu becerilerin kazandırılması için her öğrenciye öğrenme sürecinde teknolojiye yararlanıp öğrenme yaşantılarını zenginleştirme fırsatı sunulmalıdır (British Educational Communications and Technology Agency, 2008). Bu doğrultuda bireylerin, dijital teknolojileri, iletişim araçlarını ve sosyal ağları, bilgiye erişmek, erişilen bilgiyi yönetmek, bilgiyi farklı biçimlere dönüştürmek, bilginin doğruluğunu değerlendirmek ve başkalarıyla paylaşmak amacıyla kullanabilecek şekilde yetiştirilmesi oldukça önemlidir. Bu süreçte gerekli “bilişsel” ve “teknik” bilgiler aktif öğrenme yaşantıları sonucunda oluşmaktadır (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2012). Bu nedenle de sunulan eğitimlerde bu durumun göz önünde bulundurulması önem arz etmektedir.

Bilgi toplumunun etkili bir üyesi olan teknoloji okuryazarı bireylerin yetiştirilmesi amacıyla ülkemizde de çeşitli adımlar atılmaktadır. Bu kapsamda 1984 yılında MEB tarafından yürütülen “Yeni Enformasyon ve İletişim Teknolojisi” çalışmaları çerçevesinde 1100 adet bilgisayar ortaöğretim kurumlarına alınarak ilk adımlar atılmıştır (Uşun, 2004). 1985-1993 yılları arasında bilgisayar destekli eğitime geçiş sürecinde farklı illerde ve okullarda pilot çalışmalar planlanmış ve bilgisayar alımı, öğretmenlerin eğitimi ve ders materyallerinin hazırlanması gibi alanlarda yaklaşık 6 milyar TL tutarında bir yatırım yapılmıştır. Yine bu süreçte; “okulların bilgisayar ile donatımı, her biri 25-70'er saatten oluşan 141 farklı derse yönelik 5000 saatlik ders yazılımının geliştirilmesi, bu yazılımları bilgisayarda kullanacak 5000 öğretmenin bilgisayar kullanımı ve özel yazılım eğitimi olarak bilgisayar destekli uygulamaları gerçekleştirebilmesi” için çeşitli firmalarla anlaşmalar yapılmıştır (Mesleki ve Teknik Eğitim Araştırma ve Geliştirme Merkezi, 1991). Ayrıca lise son sınıflara “Bilgisayara Giriş” isimindeki bir ders kapsamında haftada 3 saat olacak şekilde kurs gibi ders verilmeye başlanmıştır (Keser, 2011).

1993 yılında yapılan 14. Milli Eğitim Şurasında bilgisayarlı eğitimin yaygınlaştırılması ve bu süreçte bütün kademelerdeki öğrencilerin bilgisayar kullanma becerilerini geliştirebilmeleri için gerekli koşulların sağlanması gerektiği vurgulanmıştır (MEB, 1993). Bu amaçların gerçekleştirilmesi için ülke çapında birçok farklı bilgisayar destekli eğitim projesi hayata geçirilmiştir. 2000'li yıllara gelindiğinde, okullardaki bilgisayar sayısının çoğaltılması hedefiyle “Eğitimde Çağı Yakalamak 2000” adlı proje hayata geçirilmiştir. Fakat yazılımların ihale süreçlerinde yaşanan zorluklar ve hazırlanan yazılımların pedagojik yönden eksiklerinin olması projenin başarıya ulaşmasını engelleyici unsurlar olmuştur (Uşun, 2004). 1998-2003 yılları arasında gerçekleştirilen “Temel Eğitim Projesi 1” ile 221.000 öğretmene, bilgisayar sınıflarını, donanım ve yazılımı etkin kullanmalarını sağlamak amacıyla eğitim verilmiştir. 2002-2007 yılları arasında gerçekleştirilen “Temel Eğitim Projesi 2” kapsamında ise, 3.000 ilköğretim okulunun 4.002 sınıfına bilgisayar laboratuvarları kurulmuş, kırsal ve gecekondu bölgelerindeki 4.000 ilköğretim okuluna eğitim materyalleri alınmıştır (Ekici & Yılmaz, 2013).

2010 yılına gelindiğinde, eğitimde FATİH Projesinin hayata geçirilmeye başlanmasıyla bu sürecin devamlılığı sağlanmaya çalışılmıştır. MEB 18. Şura raporunda (2010) eğitim-öğretim yılının başlangıç ve bitiş zamanlarında okullarda yürütülen mesleki faaliyetlerin iyi planlanıp etkin bir biçimde değerlendirilmesi, öğretmenlerin çevrimiçi teknolojileri kullanarak etkileşimli yöntemlerle hizmetçi eğitim kurslarını almalarının sağlanması ve böylelikle öğretmenlerin kendi gelişim süreçlerinden

sorumlu oldukları okul temelli bir sistem anlayışının benimsenmesi gerektiği vurgulanmıştır. Buradan hareketle, yerinde yapılan hizmetiçi eğitim uygulamalarının ihtiyaçların karşılanması açısından daha nitelikli olabileceği anlamı çıkarılabilir.

Çalışmanın Amacı ve Araştırma Soruları

Bir toplumu oluşturan bireylerin teknoloji okuryazarı olmaları o toplumun bilgi toplumu olması yolunda önemli bir aşama olarak değerlendirilebilir. Bireylerin teknoloji okuryazarı olmaları toplumsal yaşama etkili bir şekilde katılmalarını sağlayan önemli bir değişkendir. Bu bağlamda, Türkiye’de özellikle okul çağındaki çocuklar olmak üzere her yaştan bireye teknoloji okuryazarlığı becerilerinin kazandırılması konusunda çeşitli adımların atıldığı söylenebilir. FATİH Projesine bu süreçte önemli bir sorumluluk yüklendiği söylenebilir. Bu konuyla ilgili olarak gerçekleştirilen çabaların daha iyi anlaşılabilmesi için FATİH Projesinin her bir bileşeninin ayrıntılı olarak incelenmesi yararlı olacaktır. Çünkü FATİH Projesinin başarılı olması bilgi toplumunun temel yeterliklerine sahip bireylerin yetiştirilmesi sürecinde yol alınması anlamına gelmektedir. Ancak bu hedefe ulaşılması için sistemin en önemli unsuru olan uygulayıcılara yani öğretmenlere kişisel ve mesleki gelişim olanaklarının sağlanması gerekmektedir. Bu da ancak sunulan hizmetiçi eğitimlerinin nitelikli olmasıyla mümkün görünmektedir. Bu bağlamda, sunulan hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili değerlendirmelerin incelenmesi yerinde olacaktır. Dolayısıyla bu çalışmada FATİH projesinin “Öğretmenlerin Hizmetiçi Eğitimi” alt bileşeni kapsamında yapılan çalışmaların sistematik bir şekilde incelenmesi ve mevcut çalışmalarda belirlenmiş sorunların derlenmesi amaçlanmıştır. Belirlenen bu amaç doğrultusunda “FATİH projesinin ‘öğretmenlerin hizmetiçi eğitimi’ bileşenine yönelik gerçekleştirilen çalışmaların ortak noktaları nelerdir?” ve “FATİH Projesi hizmetiçi eğitimlerinden sonra katılımcıların karşılaştıkları sorunlar nelerdir?” şeklindeki araştırma sorularına yanıt aranmıştır.

Yöntem

Bu araştırma; tarama modelli bir çalışma olup, verilerin toplanması sürecinde doküman inceleme tekniğine başvurulmuştur. Kaynak taraması yapılırken, ulaşılması hedeflenen çalışmalara kolay ulaşılması, sade ve anlaşılır bir ara yüze sahip olması ve FATİH Projesi’ne yönelik kaynaklara erişim yollarını sunması nedeniyle Google Akademik sistemi kullanılmıştır. Bu süreçte, doküman incelemesi için mevcut çalışmada ele alınacak araştırma problemlerine ilişkin temaları içeren kaynaklar belirlenmiştir. Bu süreçte “FATİH projesi” ve “hizmetiçi eğitim” anahtar sözcükleri kullanılarak yapılan tarama sonucunda toplam 110 kaynağa ulaşılmıştır. Erişilen çalışmaların araştırmaya dâhil edilmesine, “FATİH Projesine yönelik sorunların ele alması ve FATİH Projesi hizmetiçi eğitimlerine yönelik görüşlerin yer alması” gibi ölçütler ışığında karar verilmiştir.

Erişilen kaynaklar, araştırılmak istenilen alt problemlere göre sınıflandırılarak incelenmiştir. Bu bağlamda her bir çalışmada; ‘Öğretmenlerin Hizmetiçi Eğitimi’ alt bileşenine yönelik gerçekleştirilen çalışmaların ortak noktaları ve FATİH Projesi hizmetiçi eğitimlerinden sonra katılımcıların karşılaştıkları sorunlar ayrıntılı olarak incelenmiştir.

Verilerin analizi sürecinde betimsel istatistiklerden faydalanılmıştır. Bu bağlamda her bir dokümanın amacı, örnekleme, makalelerde FATİH Projesi’yle ilişkili olarak tespit edilen ortak noktalar, sorunlar ve hizmet içi eğitimler üzerine çözüm önerileri ayrıntılı olarak incelenmiştir. Tarama çalışmasıyla ilgili belirlenen seçim ölçütlerine uygun olarak seçilen akademik çalışmalardaki temalar araştırmacılar tarafından ayrı ayrı tablolaştırılmıştır. Araştırmacıların oluşturduğu tabloların verileri karşılaştırılarak her bir araştırmacı tarafından aynı verilere ulaşıp ulaşılmadığı incelenmiştir.

Bulgular

Bu çalışma kapsamında elde edilen bulgular, araştırma sorularına cevaplar verilecek şekilde araştırma sorularındaki sırayla sunulmuştur.

FATİH Projesiyle İlgili Yapılan Çalışmalarda ‘Öğretmenlerin Hizmetiçi Eğitimi’ Alt Bileşenine Yönelik Gerçekleştirilen Çalışmaların Ortak Noktaları

Bu çalışmanın ilk sorusu “*FATİH projesinin “öğretmenlerin hizmetiçi eğitimi” bileşenine yönelik gerçekleştirilen çalışmaların ortak noktaları nelerdir?*” şeklinde belirlenmiştir. Bu soruya yanıt bulmak amacıyla, incelenen çalışmalarda gözlenen sorunlar araştırmacılar tarafından temalara ayrılarak kodlanmış ve daha sonra bu temaların frekans ve yüzdeleri hesaplanmıştır. Tablo 1’de sunulan bu temalar incelendiğinde; FATİH projesi hizmetiçi eğitimlerine yönelik bir dizi soruna dikkat çekildiği görülmektedir. Öne çıkan sorunlar; “eğitimlerin yıl içine yayılmamış olması, eğitimler için ayrılan sürenin yetersiz olması, sunulan eğitimlerin kuramsal düzeyde kalması yani uygulama fırsatının olmaması, eğitimlerin içeriğinin yetersiz olması ve öğretmenlerin hazırbulunuşluk düzeylerinin düşük olması” şeklinde gruplandırılabilir.

Tablo 1. FATİH Projesiyle İlgili Yapılan Çalışmalarda “Öğretmenlerin Hizmetiçi Eğitimi” Alt Bileşenine Yönelik Öne Çıkan Hususlar

Temalar	f	%
Hizmetiçi Eğitimlerin Yetersiz Olması	21	24,71
Eğitimler İçin Ayrılan Sürenin Yetersiz Olması	13	15,29
Eğitimlerin Teorik Olması, Uygulama Fırsatının Olmaması	13	15,29
Eğitimlerin İçeriğinin Yetersiz Olması	8	9,41
Katılımcı Açısından Eğitimin Sürekliliğinin Olmaması	7	8,24
Katılımcı Sayısının Azaltılarak Branş Bazında Düzenlenmesi	6	7,06
Eğitimlerin Yıl İçine Yayılmamış Olması	4	4,71
Öğretmenlerin Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Düşük Olması	2	2,35
Eğiticilerin Yetersiz Olmaları	2	2,35
Hizmetiçi Eğitimlerin Farkındalığı Artırması	2	2,35
Eğitimde Teknoloji Entegrasyonuna Katkı Sağlamakta	2	2,35
Eğitim İçeriklerinin Güncel Olmaması	1	1,18
Eğitim Dokümanlarının Yetersiz Olması	1	1,18
İdarecilerin Hizmetiçi Eğitimlere Karşı Olumsuz Tutum Sergilemeleri	1	1,18
Öğretmenlerin FATİH Projesine Karşı Olumsuz Tutumları	1	1,18
Eğitim Zamanlarının Öğretmenler İçin Uygun Olmaması	1	1,18
Toplam	85	100

Araştırmanın birinci araştırma sorusuna yönelik çalışmalar incelendiğinde, alan yazında pek çok çalışmanın FATİH Projesinin “öğretmenlerin hizmetiçi eğitimi” alt bileşenine yönelik sorunları ele aldığı belirlenmiştir. Nitekim Tablo 1’de görüldüğü üzere birçok çalışmada FATİH projesi hizmetiçi eğitimleri için ayrılan sürenin yetersiz olduğuna vurgu yapılmaktadır (Banoğlu, Madenoğlu, Uysal & Dede, 2014; Baz, 2016; Gök & Yıldırım, 2016; Tatlı & Kılıç, 2013). Örneğin Baz’ın çalışmasında öğretmenlere, proje öncesi aldıkları “Eğitimde FATİH Projesi (Teknoloji Kullanımı) Kursu” ve proje kapsamında vermiş oldukları hizmetiçi eğitimlerin etkililiği hakkında çeşitli sorular yöneltilmiştir. Çalışma sonunda; “kurs süresinin yetersiz olduğu, sunulan eğitimler sayesinde öğretmenlerin

tahtaları iyice inceleme fırsatı buldukları, verilen eğitimin kuramsal boyutunun ağırlıklı olduğu, teknolojinin kullanımı boyutunun yeterince ele alınmadığı” şeklinde temalar ortaya çıkmıştır.

FATİH Projesi Hizmetiçi Eğitimlerinden Sonra Katılımcıların Karşılaştıkları Sorunlar

Çalışmanın ikinci sorusu “*FATİH Projesi hizmetiçi eğitimlerinden sonra katılımcıların karşılaştıkları sorunlar nelerdir?*” şeklinde belirlenmiştir. Bu soruya yanıt bulmak amacıyla incelenen çalışmalarda gözlenen sorunlar araştırmacılar tarafından, içerik kullanım sorunları ve öğretmenlerin bilgi birikimleri olmak üzere iki tema şeklinde gruplanmıştır. Bu temalar incelendiğinde öğretmenlerin etkileşimli tahtalarda kullanabilecekleri materyal bulma ve içerik üretme gibi konularda yaşadıkları zorlukların ön plana çıktığı tespit edilmiştir. Yine, öğretmenlerin bilgi birikimi temasına yönelik olarak, hizmetiçi eğitim sonrasında yaşanan sıkıntıların ele alındığı çalışmalardaki ortak görüşün, sorunların özellikle öğretmenlerin yetersiz bilgi ve deneyimlerinden kaynaklandığı şeklinde olduğu belirlenmiştir.

Vural ve Ceylan (2014) FATİH Projesi kapsamında verilen “Eğitimde Teknoloji Kullanım Kursu”na katılmış olan dört farklı okuldan on dokuz branş öğretmeniyle görüşme yapmıştır. Bu görüşmelerde öğretmenlere “Kurs sonrasında e-içerik bulma, düzenleme ve oluşturma işlemlerini yapabilmeye” ilgili sorular yöneltilmiştir. Gerçekleştirilen bu görüşmeler sonunda öğretmenlerin e-içeriklerle işlemler yapma konusunda kendilerini hala yetersiz gördükleri sonucuna ulaşılmıştır. Benzer şekilde Pamuk, Çakır, Ergun, Yılmaz ve Ayas (2013) yaptıkları çalışmada hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin daha çok genel bir formatta icra edilmesi ve eğitimde üzerinde durulan hususların ağırlıklı olarak teknik bilgi ve becerilere dayalı olması gibi nedenlerden dolayı bu tür faaliyetlerin tam olarak beklenen ihtiyaçları karşılamadığını belirtmişlerdir. Pamuk vd. ayrıca eğitimlerin branş bazında ve daha geniş süreleri içeren bir yapıda verilmesinin yanı sıra az sayıda kişiyle küçük gruplar halinde verilmesinin daha verimli olacağını ifade etmişlerdir. Nitekim mevcut çalışmayla örtüşür bir biçimde Milli Eğitim Bakanlığının, FATİH Projesi Hizmetiçi Eğitimlerini branşa göre de düzenlemeye başladığı gözlenmiş, ancak bu konuyla ilgili henüz raporlanmış bir belge bulunmadığı anlaşılmıştır.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

FATİH Projesinin başarılı olabilmesi ve bileşenleriyle ilgili olarak yapılan uygulamaların daha verimli olabilmesi için çeşitli eğitimlerin sunulmasının gerekli olduğu konusunda eğitimciler görüş birliği içindedirler. FATİH projesinin ‘öğretmenlerin hizmetiçi eğitimi’ bileşenine yönelik gerçekleştirilen çalışmaların incelendiği bu çalışmanın, “hizmetiçi eğitim konusunda öne çıkan hususlar” bölümünde bir dizi sorun öne çıkmıştır. Bunlardan “*eğitimlerin yıl içine yayılmamış olması*”, öğretmenlerin sadece belirli zaman dilimlerinde eğitim aldıkları ve belirlenen bu eğitimlerin sürekliliğinin sağlanmadığı şeklinde yorumlanabilir. Bu bağlamda öğretmenlere verilen eğitimlerin yıl içerisinde farklı zamanlarda erişebilecekleri şekilde sunulmasının yararlı olacağı söylenebilir. Öte yandan “*öğretmenlere sunulan eğitimler için ayrılan sürenin yetersiz olması, eğitimlerin daha çok kuramsal ağırlıklı olması nedeniyle yeterince uygulama olanağının olmaması*” tespit edilen diğer sorun alanlarıdır. Bu noktada öğretmenlerin hizmetiçi eğitim etkinliklerinden beklentilerinin, “*eğitimlerin sınıf içerisindeki uygulamalara paralel olacak biçimde uygulama ağırlıklı olması ve eğitimler sunulurken süresinin konuya ve içeriğe uygun bir şekilde belirlenmesi*” yönünde olduğu söylenebilir.

Öte yandan “eğitimlerde sunulan içeriğin yetersiz bulunması” ve “öğretmenlerin eğitimlerde sunulan konularla ilgili hazır bulunuşluk düzeylerinin düşük olması” öne çıkan diğer hususlardır. Bu kapsamda hizmetiçi eğitim içeriklerinin daha nitelikli ve ihtiyaçları karşılayacak bir biçimde sunulması ve bu süreçte öğretmenlerin motivasyonlarını artırıcı faaliyetlerin yapılmasının hem eğitimin daha işlevsel olmasını hem de öğretmenlerin bu eğitimlerden daha fazla bilgi ve beceri elde etmelerine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Çalışmanın “FATİH Projesi hizmetiçi eğitimlerinden sonra katılımcıların karşılaştıkları sorunlar nelerdir?” şeklindeki ikinci alt problemiyle ilgili olarak “öğretmenlerin etkileşimli tahtalarda kullanabilecekleri materyal bulma ve içerik üretme konularında yaşadıkları zorluklar” ön plana çıkmıştır.

Bu araştırma kapsamında ulaşılan sonuçlar ışığında, FATİH projesi hizmetiçi eğitimlerine yönelik ileride yapılacak çalışmalar için özellikle “güncel çalışmaların takip edilmesi, ileride yapılacak çalışmalar için öğretmenlerle görüşmeler yapılması ve daha ayrıntılı verilerin toplanması amacıyla geniş kapsamlı anketlerin uygulanmasının yararlı olabileceği” söylenebilir.

Kaynakça

- Akkoyunlu, B. & Kurbanoglu, S. (2004). Öğretmenlerin bilgi okuryazarlığı öz-yeterlik inancı üzerine bir çalışma. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27, 11-20.
- Banoğlu, K., Madenoğlu, C., Uysal, Ş., & Dede, A. (2014). FATİH projesine yönelik öğretmen görüşlerinin incelenmesi (Eskişehir ili örneği). *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 39-58.
- Baz, Ç. F. (2016). Teknik, donanım ve içerik yönüyle FATİH projesinin değerlendirilmesi. *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Elektronik Dergisi*, 7(15), 196-209.
- British Educational Communications and Technology (2008). *Harnessing technology, next generation learning 2008–2014: A summary*. [Çevrim-içi: <http://webarchive.nationalarchives.gov.uk/20101102103654/http://publications.becta.org.uk/download.cfm?resID=37346>, Erişim tarihi: 29 Mayıs 2017.]
- Ekici, S., & Yılmaz, B. (2013). Fatih Projesi üzerine bir değerlendirme. *Türk Kütüphaneciliği*, 27(2), 317-339. [Çevrim-içi: <http://tk.org.tr/index.php/TK/article/download/261/254>, Erişim tarihi: 20 Mayıs 2017.]
- Gök, A., & Yıldırım, Z. (2015). FATİH Projesi kapsamındaki hizmetiçi eğitimler hakkında öğretmenlerin görüşleri ve ihtiyaçları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 24(3), 1099-1114.
- MEB (1993). 14. Milli Eğitim Şurası. [Çevrim-içi: https://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_09/29165401_14_sura.pdf, Erişim tarihi: 30 Mayıs 2017.]
- MEB (2010). Millî Eğitim Bakanlığı 18. Şura Raporu. [Çevrim-içi: https://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_09/29170222_18_sura.pdf, Erişim tarihi: 15 Mayıs 2017.]
- MEB (2012). *Ortaokul ve imam hatip ortaokulu bilişim teknolojileri ve yazılım dersi (5, 6, 7 ve 8. sınıflar) öğretim programı*. [Çevrim-içi: <http://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=374>, Erişim tarihi: 29 Mayıs 2017.]
- Mesleki ve Teknik Eğitim Araştırma ve Geliştirme Merkezi (METARGEM) (1991). *Türkiye’de bilgisayar destekli eğitim*. METARGEM: Ankara.
- Keser, H. (2011). Türkiye’de bilgisayar eğitiminde ilk adım: Orta öğretimde bilgisayar eğitimi ihtisas komisyonu raporu. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 1(2), 83-94. [Çevrim-içi: <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/etku/article/view/5000055476/5000052781%20>, Erişim tarihi: 4 Mayıs 2017.]
- Pamuk, S., Çakır, R., Ergun, M., Yılmaz, H. B., & Ayas, C. (2013). Öğretmen ve öğrenci bakışıyla tablet PC ve etkileşimli tahta kullanımı: FATİH Projesi değerlendirmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 13(3), 1799-1822.
- Tatlı, C., & Kılıç, E. (2013). Etkileşimli tahtaların kullanımına ilişkin alınan hizmetiçi eğitimin öğretmen görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi. *Journal of Educational Sciences & Practices*, 12(24), 137-158.
- Uşun, S. (2004). *Bilgisayar destekli öğretimin temelleri*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Vural, R. A., & Ceylan, V. K. (2014). *FATİH Projesi eğitimde teknoloji kullanım kursunun öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi*. [Çevrim-içi: <http://inet-tr.org.tr/inetconf19/bildiri/33.pdf>, Erişim tarihi: 25 Mayıs 2017.]